

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

Other Brachot

Brachot for Re'ach (smells)

❶ Shulchan Aruch Orech Chaim 216; 1

אסור ליהנות מריח טוב עד שיברך קודם שיריח, אבל לאחריו א"צ לברך כלום.

It is forbidden to get benefit from a nice smell without making a bracha first. But afterwards there is no need to make a bracha.

❷ Shulchan Aruch Orech Chaim 216; 2

אם זה שיוצא ממנו הריח עץ או מין עץ, מברך בורא עצי בשמים; ואם הוא עשב, מברך בורא עשבי בשמים; ואם אינו לא מין עץ ולא מין עשב, כמו המוס"ק, מברך בורא מיני בשמים; ואם היה פרי ראוי לאכילה, מברך: הנותן ריח טוב בפירות. והני מילי כשנטלו להריח בו או לאכלו ולהריח בו, אבל אם נטלו לאכלו ולא נתכוון להריח בו, אע"פ שהוא מעלה ריח טוב אינו מברך; ועל כולם, אם אמר: בורא מיני בשמים, יצא; הילכך על כל דבר שהוא מסופק בו, מברך בורא מיני בשמים.

If the smell comes from a tree or something from a tree, the bracha is *borei atzei besamim*. If it is from a grass (or herb) the bracha is *borei isvei besamim*. If it is not from a tree or grass, like musk, the bracha is *borei minei besamim*. If it is from an edible fruit the bracha is *hanoten re'ach tov b'peirot*. This is when the person has taken it to smell it, or to eat it and smell it, but if the person took the fruit to eat and didn't intend to smell it, even though the fruit gives off a good smell, they don't make the bracha. If a person said *borei minei besamim* on any smell they have fulfilled their obligation b'dieved. Therefore in any case of doubt a person should say *borei minei besamim*.

❸ Shulchan Aruch 217; 2

אין מברכין על הריח, אלא אם כן נעשה להריח; הילכך אין מברכין על בשמים של מתים הנתונים למעלה מהמטה, שאינם אלא להעביר סרחונו של מת; וכן אין מברכין על בשמים של בהכ"ס ולא על שמן העשוי להעביר את הזוהמא.

One does not make the bracha on smell unless the item was made for smelling. Therefore we do not make a bracha on herbs which are placed on top of a coffin to remove the smell, since they are only to remove the bad odour. One also does not make a bracha on scents in the bathroom, nor on oils which are made to remove the odour of sweat.

❹ Shulchan Aruch Orech Chaim 216; 14

המריח באתרוג של מצוה, מברך עליו; ויש אומרים שאינו מברך, לכך נכון שלא להריח בו. הגה: י"א דהמריח בפת חם יש לו לברך שנתן ריח טוב בפת (אבודרהם וב"י סימן רצ"ו בשם א"ח), וי"א דאין לברך עליו (ב"י), לכך אין להריח בו.

Someone who smells an etrog during Succot should make a bracha. Some say they should not say a bracha. therefore it is correct not to smell the etrog. [Rama: Some say that if one smells fresh bread they should make the bracha *hanoten re'ach tov b'pat*, and others say not to make a bracha. Therefore it is better not to smell it.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

Brachot of Shevach (praise)

5 Piskei Teshuvot 218; 1

ברכת השבח חיובית, אבל ברכת ההודאה היא ברכת רשות, שאין אדם חוטא אם אינה מברכה, אע"פ שמצוה יש בברכה זו. והטעם שהיא רשות, לפי שתקנוהו נגד קרבן תודה נקטינן שהוא רשות ולא חובה, על שמחת הלב והרגשת הנפש בהודאה להשי"ת, ושמחת הלב הוא דבר התלוי בידי כל אחד ואחד.

Brachot of Shevach are obligatory, but brachot of hoda'ah are optional, meaning that a person does not sin if they don't say the bracha. The reason is that the bracha was established in place of the thanksgiving sacrifice which is optional, not obligatory. It is only brought for happiness and a feeling of gratitude to Hashem, which is something different and unique for each individual.

6 Talmud Brachot 54a

משנה. הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, אומר: ברוך שעשה נסים לאבותינו במקום הזה. מקום שנעקרה ממנו עבודה זרה, אומר: ברוך שעקר עבודה זרה מארצנו. על הזיקין, ועל הזועות, ועל הרעמים, ועל הרוחות, ועל הברקים אומר: ברוך שכחו וגבורתו מלא עולם. על ההרים ועל הגבעות, ועל הימים, ועל הנהרות, ועל המדברות אומר: ברוך עושה בראשית. רבי יהודה אומר: הרואה את הים הגדול אומר: ברוך שעשה את הים הגדול, בזמן שרואהו לפרקים. על הגשמים, ועל בשורות טובות, אומר: ברוך הטוב והמטיב. על בשורות רעות, אומר: ברוך דיין האמת. בנה בית חדש, וקנה כלים חדשים, אומר: ברוך שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

Mishna: Someone who sees the place where a miracle was performed for Israel says *baruch she'assa nissim la'avoteinu bamakom hazeh*. If they see a place from where idolatry has been removed they say *baruch she'akar avoda zara m'artzeinu*. On seeing shooting stars, earthquakes, thunder, storms and lightning the bracha is *baruch shekocho u'gvurato malei olam*. On seeing mountains and valleys, on seas, rivers and deserts the bracha is *baruch osseh bereishit*. Rabbi Yehuda says: One who sees the *yam hagadol* says *baruch she'assa et hayam hagadol*. This is when a person sees these things infrequently. On rain and for good news a person says *baruch hatov v'hameitiv*. On bad news a person says *baruch dayan ha'emet*. If a person builds a new house, or buys new clothes they say *baruch shehechyanu v'kiyimany v'higyanu lizman hazeh*.

Miracles

7 Talmud Brachot 54a

תנו רבנן: הרואה מעברות הים, ומעברות הירדן, מעברות נחלי ארנון, אבני אלגביש במורד בית חורון, ואבן שבקש לזרוק עוג מלך הבשן על ישראל, ואבן שישב עליה משה בשעה שעשה יהושע מלחמה בעמלק, ואשתו של לוט, וחומת יריחו שנבלעה במקומה - על כולן צריך שיתן הודאה ושבח לפני המקום.

It was taught in a baraita: Someone who sees the crossing of the Jordan, or the crossing of Nachal Arnon, the stones of *algabish*, the descent to Beit Choron, the stone that Og, King of Bashan, wanted to through on Israel, the stone that Moshe sat on when Yehoshua fought against Amalek, Lot's wife, the walls of Jericho that were swallowed by the earth in their place - on all of these a person must give thanks and praise before G-d.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

8 Talmud Brachot 54a

אניסא דרביים כולי עלמא מיחייבי לברוכי, אניסא דיחיד - איהו חייב לברוכי.

For a miracle affecting everyone, everyone is obligated to make the bracha. For a miracle affecting an individual that person is obligated to make the bracha.

9 Shulchan Aruch Orech Chaim 218; 4

הרואה מקום שנעשה נס ליחיד, אינו מברך; אבל הוא עצמו מברך שעשה לי נס במקום הזה; וכל יוצאי ירכו גם כן מברכין שעשה נס לאבי במקום הזה.

Someone who sees the place where a miracle was performed for an individual does not make a bracha. But if the miracle happened to that person in that place, the person, and all their descendents make the bracha *she'assa nes l'avi bamakom hazeh*.

Brachot of Hoda'ah (thanksgiving)

Hagomel (Thanksgiving)

10 Shulchan Aruch Orech Chaim 219; 1

ארבעה צריכים להודות. יורדי הים כשעלו ממנה, והולכי מדברות כשיגיעו לשוב, ומי שהיה חולה ונתרפא, ומי שהיה חבוש בבית האסורים ויצא, וסימנך: וכל החיים יודוך סלה. "חולה" "יסורים" "ים" "מדבר".

There are four groups of people who must give thanks. Sea voyagers when they reach dry land, those who travel through deserts when they reach civilization, Someone who was ill and became cured, and someone who was locked in jail and was released. The mnemonic to remember this is *v'chol hachayim yoducha selah* (all living things will give You thanks, selah). *Chayim* stands for *choleh* (sick), *yisurim* (tribulations), *yam* (sea) and *midbar* (desert).

11 Shulchan Aruch Orech Chaim 219; 6

אם איחר, יש לו תשלומין לברך כל זמן שירצה; ונכון שלא לאחר שלשה ימים.

If a person does not say the bracha immediately they may say it any time that they wish, but it is correct not to wait longer than three days.

12 Shulchan Aruch 219; 7

באשכנז וצרפת אין מברכין כשהולכין מעיר לעיר, שלא חייבו אלא בהולכי מדברות דשכיחי ביה חיות רעות ולסטים; ובספרד נוהגים לברך, מפני שכל הדרכים בחזקת סכנה; ומיהו בפחות מפרסה אינו מברך, ואם הוא מקום מוחזק בסכנה ביותר, אפילו בפחות מפרסה.

In Germany and France they do not make the bracha when going from city to city, since the obligation is only for those who travel through deserts, where it is common to find dangerous animals and bandits. In Spain the custom is to make the bracha, since all the roads are considered dangerous. Nevertheless, if one travels less than a *parsa* they do not make the bracha. However, if it is a place that is known to be dangerous, even for less than a *parsa*.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

13 Shulchan Aruch Orech Chaim 219; 9

הני ארבעה לאו דווקא, דה"ה למי שנעשה לו נס, כגון שנפל עליו כותל, או ניצול מדריסת שור ונגיחותיו, או שעמד עליו בעיר אריה לטורפו, או אם גנבים באו לו אם שודדי לילה וניצול מהם וכל כיוצא בזה, כולם צריכים לברך הגומל; וי"א שאין מברכין הגומל אלא הני ארבעה דוקא, וטוב לברך בלא הזכרת שם ומלכות.

These four dangerous things are not an exclusive list, but for anyone else who had a miracle performed for them, for example if a wall fell on them, or if they were saved from a trampling or goring ox, or if a lion attacked them, or if they were attacked by robbers, or burglars and were saved, and anything else like this, all of them need to make the bracha of *hagomel*. Some say that the bracha is only said on these four types of dangerous things. Therefore it is good to say the bracha without mentioning G-d's name and Kingship.

14 Mishna Brura 219; 31

אלא הני ארבעה - משום שמצויים ביותר תקנו עליהם ברכת הגומל משא"כ אינך שאינם שכיחים כלל אין לברך עליהם הגומל אלא בהני דנעשה להם נס יברך שעשה לי נס כשיגיע לאותו מקום. ומי שהלך בדרך אפילו שלא במקום סכנה ובאו עליו לסטים להרגו וניצול לכו"ע מברך ברכת הגומל.

Only these four - because they are the most common therefore the bracha was established for them. But other dangers that are not so common one should not make the bracha of *hagomel*. Rather if someone has a miracle performed for them they should make the bracha *she'asa li nes* when they go to that same place. Someone who goes on a journey, even in a place which is not normally dangerous, and is attacked by bandits who want to kill them - if they are saved everyone agrees that they should say the bracha of *hagomel*.

15 Shulchan Aruch Orech Chaim 219; 3

צריך לברך ברכה זו בפני יו"ד, ותרי מינייהו רבנן, דכתיב: וירוממוהו בקהל עם ובמושב זקנים יהללוהו (תהילים קז, לב), ואם לא שכיחי רבנן, לא יניח מלברך; ונהגו לברך אחר קריאת התורה, לפי שיש שם עשרה.

The bracha of *hagomel* must be said in the presence of ten men, two of whom are Rabbis (scholars), as it says "He should be praised in a congregation of people, and where the elders sit He should be praised" (Tehillim 107; 32). If there are no Rabbis present, the person should make the bracha anyway, provided there is a minyan.

16 Mishna Brura 219; 3

נשים מנהג העולם שאין מברכין ברכה זו וכתבו האחרונים הטעם משום דסדר ברכה זו הוא בפני עשרה וכדלקמיה ולא אורח ארעא לאשה. ויש שכתבו דמ"מ נכון הוא שתברך בפני עשרה עכ"פ בפני נשים ואיש אחד.

The minhag is that women do not say the bracha of *hagomel*. The Acharonim explain the reason is that this bracha can only be said in front of a minyan and it is not *derech erez* for a woman to do so. Some say that nevertheless it is correct for a woman to say the bracha in front of a minyan, or at least in front of ten women and one man.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

Aeroplane Journeys

17 Igrot Moshe Orech Chaim 2: 59

ופשוט שאין חלוק בין נוסעים בעראפלאן למעבר הים או לנוסעים במקום יבשה ממקום למקום שכולם להטעם שבארתי צריך לברך אף כשלא אירע שום דבר בדרכו. ושמעתי שיש שמורים שלא לברך ואינו כלום אלא צריך לברך.

It is clear that there is no distinction if someone who travels by aeroplane whether the journey is over the sea or over land. In all cases they must make the bracha, for reasons I have explained, even if nothing unusual happened during their journey. I heard that there are some who say that one doesn't make a bracha. Their opinion is wrong, and you must make a bracha.

18 Yabiah Omer 2: Orech Chaim 14

מסקנא דדינא שהנוסע באוירון מעיר לעיר שיעור שעה וחומש, מברך ברכת הגומל. אע"פ ששדה התעופה קרוב לעיר. פחות מכאן אינו מברך. וכדין הנוסע באוטובוס או מכונית מהירה (טקסי), שאם היה שיעור נסיעתו שעה וחומש מברך, ואם לאו אינו מברך.

The conclusions: Someone who travels in an aeroplane from city to city on a journey of more than 72 minutes must say *hagomel*. Even if the airport is close to the city. A journey of less than this does not require a bracha. This is similar to a journey by bus or taxi, that if the journey is further than 72 minutes they make a bracha and if it is less they do not.

19 Minchat Yitzchak 2: 47

ראיתי מביאים בשם ס' מחזיק ברכה (סי' ר"ט) דהביא תשובה א' על אשר חלם שהי' שואל על יצחק אבינו ע"ה וכן על ארבעה שנכנסו לפרדס וכהן גדול ביוה"כ בצאתו לשלוי' אם היו מברכין ברכת הגומל, וכתב די"ל דלא תקון רבנן אלא בצרה הבאה על האדם שלא מדעתו עכ"ד, וצ"ל הכוונה, דאף דגם יצחק אבינו ע"ה הי' מצווה ועושה מפי הגבורה, וכן כה"ג ביוה"כ"פ מצווה ועושה, מ"מ כיון שהמה בעצמם היו מוכנים למסור נפשם להשי"ת ברצונם הטוב. ע"כ לא מקרי נס במה שנצלו לברך ברכת הגומל. ולכאורה צ"ב דהרי גם ביורדי הים והולכי מדברות המה בעצמם מביאים עצמם ברצונם הטוב לסכנה, ... ובתי מהר"ם שיק (או"ח סי' פ"ח) פ"י בזה נוסח הברכה הגומל לחייבים, על שהכניס עצמו לצרה, דקיי"ל אל ילך אדם במקום סכנה, דע"ז מנכין לו מזכיותיו, וגם מעיינין בדינו, ואפ"ה עשה לו הקב"ה נס עי"ש, מ"מ י"ל דוקא בכהאי גוונא שהרי אם יש לו דרך לילך למרחקים ואי אפשר להגיע לשם אלא דרך ימים ומדברות הרי הוכרח להכניס עצמו להיות מיורדי הים והולכי מדברות, משא"כ באוירון מי הכריח אותו לילך באוירון, הלא אפשר ביבשה ע"י רכבת ובים ע"י ספינה דלא הוי סכנה כ"כ, (אם לא שיש איזה ענין נחוץ להיות במחוז חפצו במוקדם האפשרי שא"א להגיע לשם אלא ע"י אוירון), ומדלא עשה כן אלא נסע ע"י אוירון, אף דל"ה סכנה כ"כ שלא יהא רשאי ליסע ע"י אוירון, מ"מ לא עדיף מאלו הנ"ל, דאמר די"ל דלא תקון רבנן אלא בצרה הבאה על האדם שלא מדעתו, וע"כ יש לברך בלא שם ומלכות.

I have seen some who bring in the name of *Machzik Bracha* that asked about Yitzchak Avinu after he came back from the altar, or the four who entered paradise, or the Cohen Gadol on Yom Kippur when he came out of the Holy of Holies safely, whether they must say the bracha of *hagomel*. He writes that the Rabbis only made the bracha for people who are in danger unintentionally. We must try to understand what this means. Even though Yitzchak was commanded by G-d to be on the altar, and the Cohen Gadol on Yom Kippur is also a commandment, since they were prepared to give their lives to fulfil G-d's commandments it is not called a miracle that they were saved, so they don't need to say *hagomel*. However at first sight it seems strange, because also people who go on boats or through the desert are also putting themselves at risk of their own choice.... Maharam Shik says that this explains the

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

words of the bracha – ‘who does good things for the guilty’, because they put themselves in this dangerous situation. We have a principle that a person should not put themselves into a dangerous situation, because this uses up their merits and also G-d checks their deeds, yet even so G-d did a miracle for them. Nevertheless, only in this case when the person had to go on a long journey, and there was no other way of getting there except across the sea or through the desert, therefore they were forced to put themselves in a dangerous situation. Aeroplanes, however, are different. Nobody forced the person to go in a plane – they could have gone overland by train, or on a boat, which would not be so dangerous (unless they had to get there quickly and there was no alternative but to take a plane). Since they didn't take an alternative, but chose to fly in a plane, even though it is not too dangerous, and is permitted to fly in a plane, nevertheless it is not better than those cases mentioned above. The Rabbis only made the bracha of *hagomel* in cases where the person was in danger without intent. Therefore after flying one should say the bracha without G-d's name.

Brachot of Reiah (seeing)

20 Shulchan Aruch Orech Chaim 227; 1

על הזיקים, והוא כמין כוכב היורה כחץ באורך השמים ממקום למקום ונמשך אורו כשבת; ועל רעדת הארץ; ועל הברקים; ועל הרעמים; ועל רוחות שנשבו בזעף, על כל א' מאלו, אומר: בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית; ואם ירצה יאמר: בא"י אמ"ה שכחו וגבורתו מלא עולם.

On shooting stars, on earthquakes, on lightning, on thunder or on wind that blows very hard, for each of them the bracha is *oseh ma'aseh bereishit*. If they wish a person may say *shekocho u'gvurato maleh olam*.

21 Mishna Brura 227; 5

על כל אחד וכו' - והעולם נוהגים לברך על הברקים עושה מ"ב ועל הרעמים שכחו וגבורתו וכו' וכן מסתבר שע"י הרעם נראה גבורתו של הקב"ה יותר מברק אמנם באמת שייך כל אחת מהברכות על שניהם וע"כ אם שמע ברק ורעם כאחד מברך ברכה אחת דהיינו עושה מע"ב על שניהם ואם בירך שכחו וגבורתו מ"ע ג"כ יוצא.

On each one - the custom is to say *oseh ma'aseh bereishit* on lightning and *kocho u'gvurato* on thunder. This also makes sense, since from thunder we see G-d's greatness more than from lightning. However, the truth is that each bracha is appropriate for each of them, and therefore if one sees lightning and hears thunder at the same time they only say one bracha, which is *oseh ma'aseh bereishit*. If they made the bracha of *kocho u'gvurato* on either of them they have fulfilled their obligation.

Rivers And Seas

22 Shulchan Aruch Orech Chaim 228; 1

על ימים ונהרות, הרים וגבעות ומדברות, אומר: בא"י אמ"ה עושה מעשה בראשית; ועל הים הגדול, והוא הים שעוברים בו לארץ ישראל ולמצרים, אומרים: ברוך אתה ה' אמ"ה עושה הים הגדול.

On rivers and seas, mountains, valleys and deserts, the bracha is *oseh ma'aseh bereishit*. On the *Yam Hagadol*, which is the sea that is crossed to get to Israel and Egypt, the bracha is *oseh hayam hagadol*.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

23 Mishna Brura 228; 1

עושה מ"ב - פי' כיון שיסדן מאז ושבתו של מקום הוא כשאנו מכירין היום דבר שאנו יודעין שהמקום בראו מששת ימי בראשית ועדיין הוא קיים ואין שייך לברך עליהם שכחו וגבורתו מלא עולם כמו על רוחות ורעמים דהתם הם נראים ונשמעים למרחוק אבל ימים ונהרות כל אחד במקומו:

Oseh Ma'aseh Bereishit - since it has been there since creation, and it is praise of G-d when we recognise something that we know is as it was since the time of creation and still exists. The bracha of *kocho u'gvurato* is not appropriate for this, since it does not fill the whole world but remains in its place.

24 Mishna Brura 228; 2

והוא הים שעוברין וכו' - ונקרא ים הגדול מפני חשיבותו של א"י אבל הרבה אחרונים פליגי על המחבר וס"ל דוקא על ים אוקינוס שהוא הים הגדול שבכל הימים שמקיף את כל העולם עליו קבעו ברכה בפני עצמו מפני גדלו אבל על ים שעוברין בו לא"י לא נקרא לענין זה ים הגדול ומברכין עליו כמו על שאר ימים. ודע דכל הברכות האלו אינן אלא כשרואה אותן משלשים יום לשלשים יום.

The river that crosses - this is called the *Yam Hagadol* because of the importance of Eretz Yisrael. Many Acharonim argue on this, and hold that it is the ocean which is the *Yam Hagadol* because it is the sea that encompasses the whole earth, and on that they established a unique bracha because of its greatness. But the sea that is crossed to go to Israel is not called the *Yam Hagadol* in this respect, and the bracha for it is the same as for all other rivers. All of these brachot are only when the person has not seen it in the past thirty days.

Seeing A Friend After An Absence

25 Shulchan Aruch Orech Chaim 225; 1

הרואה את חברו לאחר שלשים יום, אומר: שהחיינו, ואחר י"ב חדש מברך: מחיה מתים, והוא שחביב עליו הרבה ושחמ בראיתו.

One who sees a friend after thirty days makes the bracha *shehechyanu*, and after twelve months they make the bracha *mechayei meitim*. This is when the friend is very dear to them and they are happy to see them.

26 Shulchan Aruch Orech Chaim 225; 2

מי שלא ראה את חברו מעולם, ושלח לו כתבים, אע"פ שהוא נהנה בראיתו אינו מברך על ראיתו.

Someone who has never seen their friend but has sent them letters, even though they have not enjoyed seeing them, does not make a bracha upon seeing them.

Strange People And Animals

27 Shulchan Aruch Orech Chaim 225; 8

הרואה כושי; וגיחור, דהיינו שהוא אדום הרבה; והלווקן, דהיינו שהוא לבן הרבה; והקפת, דהיינו שבטנו גדול ומתוך עוביו נראית קומתו מקופחת; והננס והדרקונה, דהיינו מי שהוא מלא יבלת; ופתויי הראש, שכל שערותיו דבוקות זה בזה; ואת הפיל; ואת הקוף, מברך: בא"י אמ"ה משנה הבריות.

Someone who sees a black person, or someone who is very red, or someone who is very white, or a dwarf, or someone who is covered in warts, or someone whose hair is all stuck together, or an elephant or a monkey, makes the bracha *meshaneh habriot*.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Kashrut

SHIUR 10

Rabbi David Sedley

Rainbow

28 Shulchan Aruch Orech Chaim 229; 1

הרואה הקשת, אומר: בא"י אלקינו מלך העולם זוכר הברית נאמן בבריתו וקיים במאמרו; ואסור להסתכל בו ביותר.

One who sees a rainbow says: *Baruch Ata ... Zocher Habrit, ne'eman b'vrito, v'kayam b'maamaro*. It is forbidden to stare at a rainbow too much.

29 Mishna Brura 229; 1

הרואה הקשת וכו' - ואין כדאי להגיד לחבירו שיש קשת מטעם מוציא דבה.

Someone who sees a rainbow - it is not appropriate to tell a friend that there is a rainbow, because it is like saying lashon hara.